

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 11C/1/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318203859
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Jančíková
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2019:8318203859.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné v spore žalobkyne: I.. C. G., Y.. XX.XX.XXXX, E. R. XXX, XXX XX J. zastúpenej JUDr. Michaelou Šterbákovou, advokátkou, so sídlom Kováčska 40, 040 01 Košice proti žalovanej N. Z., Y.. XX.X.XXXX, E. R. XXXX/X, XXX XX J. zastúpenej JUDr. Ľubomírom Hudákom, advokátom, so sídlom Mierová 87, 066 01 Humenné o zaplatenie 3.465,- eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Súd návrh žalovanej na prerušenie konania do skončenia dovolacieho konania vo veci vedenej na Okresnom súde Humennom pod sp. zn. 11C/77/2014 z a m i e t a .

II. Súd žalobu o zaplatenie 3.465,- eur z a m i e t a .

III. Žalovanej vo vzťahu k žalobkyni náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa dňa XX.XX.XXXX podala žalobu, ktorou žiadala, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 3.330,- eur a na náhradu trov konania.

2. Žalobu odôvodnila tým, že je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností a to rodinného domu so súpisným č. XXXX postaveného na parcele reg. „C“ parc. č. XXXX, ako aj pozemkov parcely reg. „C“ parc. č. XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m² a parcely reg. „C“ parc. č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m² zapísané na Liste vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie. V súdnom konaní vedenom tunajším súdom pod sp. zn. XXC/XX/XXXX žalovaná sa domáhala určenia vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam vo svoj prospech. Na základe rozsudku zo dňa 5. októbra 2016 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom odvolacieho súdu vo veci XXC/XX/XXXX je spoľahlivo ustálený právny stav vlastníctva a v súčasnosti je žalobkyňa výlučnou vlastníčkou týchto nehnuteľností, ktoré nadobudla darovacou zmluvou v roku 2010

Žalobkyňa ďalej uviedla, že žalovaná sama osobne obýva a užíva predmetné nehnuteľnosti dlhodobo, v rozpore s jej vôľou a bez právneho dôvodu minimálne odo dňa XX.XX.XXXX, ktorý nasleduje po dni, kedy bolo konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam právoplatne skončené. Medzi žalobkyňou a žalovanou nejestvuje žiadny právny vzťah a neexistuje žiadna zmluva, ktorá by upravovala užívanie predmetných nehnuteľností. Žalobkyňa doručila žalovanej prostredníctvom svojej právnej zástupkyne Výzvu na usporiadanie vzťahov, na ktorú žalovaná nijako nereagovala, a žalobkyni, ani jej právnej zástupkyni, neodpovedala. Žalovaná nehnuteľnosti nevypratala a naďalej, až doposiaľ, ich užíva. Žalobkyňa tiež doručovala opakovane návrh nájomnej zmluvy doporučenými listovými zásielkami prostredníctvom svojej právnej zástupkyne, pričom všetky zásielky sa vrátili ako neprevzaté v odbernej lehote. Podľa žalobkyne sa žalovaná úmyselne vyhýba možnosti čo i len začať rokovanie o uzavretí nájomnej zmluvy a takto sa úmyselne vyhýba vlastne akejkolvek komunikácii o

prípadne inom spôsobe usporiadania vzťahov, vyplývajúcich z užívania cudzích nehnuteľností. Žalovaná za užívanie predmetných nehnuteľností žalobkyni nič neplatí, ani doposiaľ neplatila a ani nevyvinula žiadnu snahu smerom k vyriešeniu tejto záležitosti.

Žalobkyňa poukázala na ust. § 451 Občianskeho zákonníka a výšku odplaty za užívanie nehnuteľností určila priemernou cenou porovnateľných nehnuteľností v danom mieste a čase s tým, že ide o trhové nájomné za nehnuteľnosť, ktorého výška reflektuje aktuálnu situáciu na realitnom trhu v J., a tiež stav a predmet nájmu. Rodinný dom, ktorý žalovaná užíva spolu so záhradou, pozostáva na prízemí zo vstupnej haly so schodišťom, obsahujúci 2 kuchyne (veľká a malá), 2 obývačky (veľká a malá), špajzu, kúpeľňu, garáž, súčasťou je bazén, a na poschodí rodinného domu sa nachádzajú 2 spálne, pracovňa, hosťovská izba a kúpeľňa, 2 malé šatníky (odkladací priestor), pivnica a pivničný priestor s technickou miestnosťou (kotolňou). Žalobkyňa si tak uplatňuje od žalovanej zaplatať mesačnej odplaty za užívanie predmetných nehnuteľností vo výške 330,- eur a to za obdobie od X.XX.XXXX do XX.X.XXXX, spolu teda za 10 mesiacov.

3. Na preukázanie svojich tvrdení žalobkyňa predložila listiny - List vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie J., Výzvu na usporiadanie vzťahov zo Z. X.X.XXXX s podacím lístkom, List - predloženie zmluvy o nájme rodinného domu zo dňa XX.X.XXXX s fotokópiou obálky, List - Opakované zaslanie Zmluvy o nájme rodinného domu zo dňa XX.X.XXXX s fotokópiou obálky, List - Opakované zaslanie Zmluvy o nájme rodinného domu zo dňa XX.X.XXXX s fotokópiou obálky, Návrh zmluvy o nájme rodinného domu a rozsudky Okresného súdu Humenné sp. zn. XXC/XX/XXXX zo dňa X.XX.XXXX a Krajského súdu v Prešove sp. zn. XCo/XX/XXXX zo dňa 7.9.2017.

4. Proti súdom vydanému platobnému rozkazu podala žalovaná odpor. V tomto odpore žalovaná uviedla, že uplatnenie tohto nároku nie je dôvodné, pretože nie je pravdou, že žalovaná užíva tento rodinný dom v celom rozsahu. Žalovaná tiež poprela, že by dom užívala bez akéhokoľvek súhlasu žalobkyne, keďže žalobkyňa jej dom umožnila užívať bez akéhokoľvek nájomného vzťahu a to aj po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia súdu, o čom svedčí aj to, že žalobkyňa doposiaľ nežiadala žiadne úhrady, nedomáhala sa užívania nehnuteľností a ani vypratanie nehnuteľností, tiež sa žalobkyňa nezaujíma a ani sa nezaujímal o stav a funkčnosť nehnuteľností a potrebu jeho opráv a údržby.

Žalovaná tiež uviedla, že všetky platby za nehnuteľnosti, ako aj všetky náklady súvisiace s opravou, údržbou a samotnou funkčnosťou nehnuteľnosti, uhrádza výlučne ona, aj napriek tomu, že nehnuteľnosti neužíva v celom rozsahu. Sumu uplatnenou žalobkyňou žalovaná považuje za ničím nepreukázanú, nezdôvodnenú a nie je zrejmé, na základe čoho došla žalobkyňa k takejto sume. Všetky náklady, ktoré žalovaná vynakladá na starostlivosť o opravu a údržbu nehnuteľností, bude žalovaná žiadať od žalobkyne uhradiť prípadne započítať.

Taktiež žalovaná poukázala, že ohľadne určenia vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam je v súčasnej dobe vedené na Najvyššom súde dovolacie konanie vo veci dovolania podaného v konaní XXC/XX/XXXX. Preto žalovaná aj navrhla o prerušenie tohto konania do právoplatného skončenia konania vedeného na NS SR s poukazom na ust. § 164 Civilného sporového poriadku.

5. Na preukázanie svojich tvrdení žalobkyňa uviedla, že na vytýčenom pojednávaní výpoveďou žalovanej, svedkov a predložením listinných dôkazov preukáže nedôvodnosť podaného návrhu.

6. Súd vydaný platobný rozkaz z dôvodu podaného odporu zrušil a odpor zaslal žalobkyni na vyjadrenie. Vo vyjadrení k odporu žalobkyňa poukázala na nepravdivé tvrdenia žalovanej, že žalobkyňa si neuplatnila žiadne platby, a nedomáhala sa užívania domu. Žalobkyňa tak ako uviedla v žalobe opätovne zdôraznila, že po skončení súdneho konania XXC/XX/XXXX oprávnené očakávala, že žalovaná ako iniciátorka sporu, v ktorom nebola úspešná podnikne príslušné kroky a vyrieši svoj problém užívania nehnuteľnosti bez právneho dôvodu. Keďže žalovaná bola nečinná a žalobkyni nepredložila žiadny návrh nájomnej zmluvy, ani iný dokument, ktorým by si uplatnila voči žalobkyni náklady, ktoré údajne vynakladá na opravu a údržbu nehnuteľnosti, žalobkyňa sa pokúšala nadviazať so žalovanou komunikáciu, ktorú žalobkyňa uviedla v podanej žalobe.

K výške uplatneného bezdôvodného obohatenia žalobkyňa predložila listinné dôkazy - inzeráty z internetovej stránky reality.bazos.sk. K návrhu na prerušenie konania žalobkyňa uviedla, že toto

konanie nemá vplyv na posúdenie vlastníctva predmetných nehnuteľností za obdobie od X.XX.XXXX do XX.X.XXXX.

7. Žalovaná vo vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne zotrvala na všetkom, čo uviedla v podanom odpore. Opätovne žalovaná poukázala, že dom užíva v celom rozsahu. Tiež žalovaná uviedla, že so žalobkyňou - dcérou sa snažila viackrát spojiť a komunikovať, pričom žalobkyňa to odmietla a komunikuje len cez právnu zástupkyňu, čo žalovaná odmieta, pretože má záujem komunikovať priamo s vlastnou dcérou - žalobkyňou. Žalovaná tiež zdôraznila, že súhlas na užívanie domu bez akéhokoľvek nájomného vzťahu má priamo do žalobkyne, ktorá jej po skončení súdneho sporu umožnila užívať tento dom a priamo jej povedala, že v dome môže bývať a že nik ju z neho nevyháňa. Ďalej žalovaná namietala výšku nájmu, pretože sama uhrádza všetky platby za nehnuteľnosť, ako aj náklady súvisiace s jej opravou, údržbou a samotnou funkčnosťou nehnuteľnosti, aj napriek tomu, že predmetnú nehnuteľnosť neužíva v celom rozsahu a to:

- 320,- eur energie za nehnuteľnosť,
- žalovaná umýva okná, upratuje a zmýva podlahy v dome, utiera prach, teda upratovacie služby vo výšky 130,-eur alebo jednorazové 170,- eur,
- orezávanie stromov v záhrade 2x do roka - 20,- eur,
- orezávanie kríkov v záhrade 3- 4x do roka - 20,- eur,
- kosenie trávnik 20,-€
- postreky trávnik 15,-€ ,
- za 40 - 50 vriec mulčovacej kôry v hodnote od 7 - 12,- eur/ vrece.
- Platby za revízie kotlov pred zimou,
- nákup prostriedkov na umývanie, handry, kartáče, metly, čistiace prostriedky mesačne 40,- eur.

8. Žalovaná predložila listiny - platobné doklady SIPO II a navrhla vykonať znalecké dokazovanie za účelom presne špecifikovať výmeru priestorov, ktoré užíva žalovaná, ako aj stanoviť podľa toho výšku nájmu.

9. Súd nariadil vo veci predbežné prejednanie sporu na deň XX.X.XXXX, na ktorom súd vyzval žalobkyňu k späťvzatiu žaloby, pretože v rámci predbežného právneho posúdenia súd uviedol názor, že výkon práv žalobkyne je v rozpore s dobrými mravmi. Keďže žalobkyňa zotrvala na podanej žalobe, súd uviedol, že vykoná dokazovanie vypočutím žalobkyne a žalovanej.

10. Podaním doručeným súdu dňa X.X.XXXX žalobkyňa rozšírila žalobu tak, že žalobkyňa si uplatňuje zaplatenie mesačnej odplaty za užívanie nehnuteľností aj za obdobie W. X.X.XXXX do XX.X.XXXX, teda za ďalších 11 mesiacov a zároveň upravila žalobu v časti uplatňovanej mesačnej sumy a žalobkyňa sa tak rozhodla uplatniť voči žalovanej len čiastku 165,- eur mesačne za užívanie nehnuteľnosti bez právneho dôvodu a zobrala žalobu v časti 165,- eur mesačne za obdobie od X.XX.XXXX Z. XX.X.XXXX spolu vo výške 1.650,- eur späť.

11. Uznesením sp. zn. XXC/X/XXXX - 88 zo Z. XX.X.XXXX súd pripustil zmenu žaloby a to jednak čo do návrhu žalobného návrhu, ako aj v zmene aj doplnení skutkových okolností uvedených v žalobe. Žalobkyňa sa tak domáha zaplatenia sumy 3.465,- eur preto, lebo sa rozhodla uplatniť voči žalovanej čiastku 165,- eur mesačne za užívanie nehnuteľnosti bez právneho dôvodu a to už za obdobie od X.XX.XXXX. Keďže však žalovaná odmieta akokoľvek platiť za používanie majetku vo výlučnom vlastníctve žalobkyne, a na predloženej výzvy na uzavretie nájomnej zmluvy, prípadne iné usporiadanie vzájomných vzťahov žalovaná nijako nereagovala; resp. toto odmieta, žalobkyňa zároveň uplatňuje voči žalovanej zaplatenie mesačnej odplaty za užívanie predmetných nehnuteľností bez právneho dôvodu aj za obdobie od 1.9.2018 do 31.7.2019; teda za ďalších 11 mesiacov. Celkovo teda žalobkyňa uplatňuje voči žalovanej mesačnú odplatu za užívanie Nehnuteľností bez právneho dôvodu vo výške 165,- eur a to za 21 mesiacov (od 1.11.2017 do 31.7.2019); t. j. spolu 3.465,- eur.

12. Žalovaná po zmene žaloby zotrvala na svojich doterajších vyjadreniach, s tým že namietla výšku nájmu, nakoľko žalovaná uhrádza všetky platby za predmetnú nehnuteľnosť a to aj náklady súvisiace s jej opravou, údržbou a samotnou funkčnosťou nehnuteľnosti, aj napriek tomu, že predmetnú nehnuteľnosť neužíva v celom rozsahu. Žalovaná preložila súdu pokladničné doklady o úhradách a navrhla vypočítať v konaní svedkov ohľadom výšky nákladov na nehnuteľnosť.

13. Súd nariadil vo veci pojednávanie na deň XX.XX.XXXX, na ktorom vypočul žalobkyňu a žalovanú a návrhy na vykonanie dokazovanie svedkami navrhnutými žalovanou zamietol.

14. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa písomnými podaniami strán sporu, listinami, ktoré strany sporu predložili a vyluchom strán sporu a zistil tento skutkový stav.

Skutkový stav:

15. Z listu vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie J. vyplýva, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností :

- parcely registra „C“ parc. č. XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m²,
- parcely registra „C“ parc. č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m² a
- stavby so súpisným č. XXXX - rodinný dom postavený na parcele registra „C“ parc. č. XXXX, ktoré nadobudla darovacou zmluvou zapísanou v katastrálnom konaní pod číslom G. XXX/XXXX zo dňa XX. X. XXXX.

16. Z katastrálneho portálu tiež vyplýva, že žalobkyňa je bezpodielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností zapísanej na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie J. stavby so súpisným číslom XXX - rodinný dom spolu s K. G., nar. XX.XX.XXXX pričom titul nadobudnutia je uvedené Rozhodnutie o určení súpisného čísla zo dňa XX.XX.XXXX.

17. Rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. XXC/XX/XXXX zo Z. X.XX.XXXX, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že súd žalobu žalovanej o určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam zamietol. Z odôvodnenia tohto rozsudku tiež vyplýva, že žalobkyňa vo svojej výpovedi uviedla: „predmetnú nehnuteľnosť nadobudla darovacou zmluvou, ktorá bola legalizovaná advokátom a bolo to tak, ako to chcel jej nebohý otec. Do smrti bolo všetko v poriadku a až po jeho smrti sa ocitla na súde. V predmetnom dome býva žalobkyňa (pozn. súdu v tomto konaní žalovaná), nikdy jej nebolo ani len naznačené, že by sa mala z domu odsťahovať. Hradí si aj všetky náklady spojené s užívaním tohto domu.“

Súd vo veci XXC/XX/XXXX vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že medzi žalovanou a K. G., nar. XX.X.XXXX došlo dňa X.X.XXXX k uzavretiu kúpnej zmluvy k predmetným nehnuteľnostiam a následne dňa XX.XX.XXXX došlo k uzavretiu darovacej zmluvy medzi K. G., nar. XX.X.XXXX a žalobkyňou k rovnakým nehnuteľnostiam, pričom od roku 2007 bola výlučnou vlastníčkou žalobkyňa. V odôvodnení súd tiež uviedol, že žalovaná bola už v roku 2007 jedinou vlastníčkou, avšak nebolo preukázané, akým spôsobom by finančné problémy jej nebohého manžela mohli ohroziť jej majetok a na jej strane neboli preukázané žiadne skutočnosti, pre ktoré by mali byť zmluvy neplatné.

18. Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. XCo/XX/XXXX zo Z. X.X.XXXX rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. V odôvodnení uviedol, že Občiansky zákonník situáciu tvrdenú žalobkyňou, zakladajúcu sa na vedomej zhode medzi vôľou a prejavom, t. j. situáciu, keď konajúci vedome dáva najavo niečo, čo v skutočnosti nechce, nerieši. Podľa všeobecných právnych zásad súkromného práva však platí, že ten, kto vedome vyvolá nezhodu medzi vôľou a prejavom, nie je právom chránený a svojim prejavom je viazaný. Takýto prejav nevyvoláva právne následky len vtedy, ak o tejto vade prejavu druhý účastník vedel a tvrdenia kupujúceho z kúpnej zmluvy uzavretej so žalovanou ako predávajúcou spochybnené neboli.

19. Vo výzve na usporiadanie vzťahov zo dňa X.X.XXXX žalobkyňa cestou svojej právnej zástupkyňi uviedla, že žalovaná v súčasnosti obýva nehnuteľnosti bez právneho dôvodu a medzi žalobkyňou a žalovanou nejestvuje žiadny právny vzťah a neexistuje žiadna zmluva, ktorá by upravovala užívanie predmetných nehnuteľností. A preto žalovanú vyzvali, aby sa vyjadrila, či má záujem naďalej užívať predmetné nehnuteľnosti a či mieni tieto nehnuteľnosti používať na svoje bývanie. V prípade, ak by žalovaná nehnuteľnosti nechcela užívať, žalobkyňa ju vyzvala, aby nehnuteľnosti v lehote do XX. K.Ú. XXXX vypratala, a v prípade, ak by žalovaná mala záujem nehnuteľnosti užívať, bola vyzvaná na predloženie návrhu nájomnej zmluvy, v lehote 10 dní od doručenia tejto výzvy.

20. Listami zo dňa XX.X.XXXX, XX.X.XXXX, a XX.X.XXXX žalobkyňa cestou svojej právnej zástupkyňi, nakoľko žalovaná na výzvu zo dňa X.X.XXXX nereagovala a nehnuteľnosti naďalej obýva a užíva,

predložila žalovanej Zmluvu o nájme rodinného domu s výškou nájmu, ktorá reflektuje aktuálnu situáciu na realitnom trhu v J. a tiež stav a predmet nájmu. Tieto zásielky si žalovaná v odbernej lehote neprevzala.

21. Z návrhu zmluvy o nájme rodinného domu vyplýva, že navrhovaná výška mesačného nájmu 330,- eur stanovená dohodou.

22. Žalobkyňa predložila inzeráty zverejnené na internetovej stránke bazos.sk, v zmysle ktorých bol ponúkaný na prenájom 3-izbový byt v J. o rozlohe XXm² za cenu nájmu 320,- eur pre 2 osoby mesačne a rekonštruovaný rodinný dom o rozlohe XXXm² za cenu 600,- eur.

23. Žalovaná predložila platobné doklady SIPO II. za obdobie 02/2019, z ktorých vyplýva, že uhrádza za vodu a plyn mesačne sumu 207,49 eur a za elektrinu a poplatok RTVS v sume 76,24, spolu 283,73 eur, pričom platobný doklad SIPO II na platby elektriny a RTVS je vedený ešte na meno nebohého manžela žalovanej N. Z.. Z platobných dokladov SIPO II, za obdobie 05/2019 vyplývam že platby za elektrinu bola 71,60 eur a poplatok za RTVS vo výške 4.64 eur. Z platobného dokladu SIPO II za obdobie 06/2019 vyplýva, že žalovaná uhradila za vodu zálohu vo výške 26,25 eur a vyúčtovanie vo výške 17,84 eur a za plyn zálohu a faktúru vo výške 308,68 eur. Žalovaná tiež predložila pokladničné doklady v mesiacoch jún a júl na nákup záhradkárskych potrieb, zeminy a mulčovacej kôry.

24. Žalobkyňa vo svojom výsluchu uviedla, že podanie tejto žaloby je výsledkom toho, čo sa odohralo ešte predtým a to najmä po smrti otca, ktorý zomrel X.X.XXXX. Žalovaná podala na žalobkyňu v roku XXXX žalobu na určenie vlastníckeho práva, ktorú následne zobrala späť a túto žalobu potom opätovne podala v roku XXXX, kde sa domáhala určenia vlastníckeho práva predmetným nehnuteľnostiam. Celá táto situácia je pre žalobkyňu veľmi neprijemná a to aj po citovej stránke, čo poznačilo nielen ju, ale aj jej deti, ale aj ona sa musí nejako chrániť a mať veci po právnej stránke na poriadku. Žalobkyňa až po rozhodnutí odvolacieho súdu začala robiť tieto opatrenia, pričom to robila výlučne cez svoju právnu zástupkyňu, aby bolo všetko v poriadku a teda aby sa nedohadovala so žalovanou niekde na ulici. Žalobkyňa je vlastníčkou nehnuteľnosti od roku XXXX, ktorý rodinný dom nadobudla darovacou zmluvou, pričom od tej doby v tomto dome bývali obidvaja jej rodičia, teda žalovaná aj s otcom, pričom v tom čase, keď žil ešte otec, boli vzťahy veľmi dobré. Za obdobie, odkedy sa stala vlastníčkou až do smrti otca, žalobkyňa nájomné od svojich rodičov nepožadovala a ani za to obdobie jej rodičia nájomné neplatili. Žalobkyňa v tomto dome nebývala. Žalobkyňa sa snažila vzťahy vyriešiť aj tým, že zaslala žalovanej návrh nájmovej zmluvy, avšak žalovaná si listy neprevzala. Žalobkyňa návrh nájmovej zmluvy v období rokov 2010 - 2013 žalovanej a jej manželovi nepredkladala, pričom rodičia dom užívala preto, lebo sa tak rozhodla a otec bol onkologický pacient a mama sa mala o neho starať. O zdravotnom stave žalovanej sa žalobkyňa vyjadrila, že ako každý človek má svoje zdravotné problémy primerané svojho veku, a také zdravotné problémy má aj ona, avšak si myslí, že žalovaná celodennú opateru a starostlivosť nepotrebuje.

Na otázku právneho zástupcu žalovanej, aby sa žalobkyňa vyjadrila, ako a kedy zabezpečovala opravu domu a údržbu rodinného domu a pozemkov, žalobkyňa uviedla, že platí daň z nehnuteľnosti, a náklady na opravy rodinného domu nevykladala, a to ani v čase, keď ešte žil jej otec, avšak zo strany žalovanej nebola nikdy informovaná o potrebe opráv a žalovaná ju nikdy o takéto opravy ani nežiadala. Do smrti svojho otca sa vedela dostať do domu, pretože má elektrický ovládač od tohto rodinného domu a cez garáž sa do domu.

25. Žalovaná vo svojom výsluchu uviedla, že má cez XX rokov a je invalidnou dôchodkyňou a v tomto štáte je toho názoru, že už má dcéra pomáhať jej a dcéru by s radosťou prijala. Stačí, ak by zavolala a ona ju prijme. 9 rokov bol jej nebohý manžel onkologickým pacientom, o ktorého sa ona stále starala. Elektrické ovládanie sa pokazilo, preto nejde a je potrebné ho opraviť, avšak ona nemá auto a nepovažuje za potrebné používať toto elektrické ovládanie. V tomto rodinnom dome býva 20 rokov, 14 rokov tam bývala s manželom, 6 rokov už býva bez manžela, pričom podľa jej názoru, žalobkyňa vie, že tento rodinný dom jej nepatrí, že by mal byť vrátený žalovanej. Tento dom svokor daroval žalobkyňi ako neveste, nedaroval ho svojmu synovi, ale v podstate cudzej osobe. Jej dcéra ani svat nedal ani korunu na to, aby sa tento dom postavil, pretože tento dom bol postavený z peňazí žalovanej a jej manžela, pretože spolu podnikali a aj žalovaná v tomto spoločnom podniku pracovala viac ako 10 rokov.

Ďalej žalovaná uviedla, že prišiel za ňou manžel žalobkyne K., ktorý sa jej pýtal, či nepomôžu aj im a teda, či nepomôžu, aby sa aj žalobkyni postavil dom, pričom v dedičskom konaní je teraz kopec nevyplatených faktúr práve za stavbu tohto domu, ktorý vlastní žalobkyňa so svojim manželom, pričom na tento rodinný dom ani jej manžel, ale ani svät nedal ani korunu a takisto bol postavený z finančných prostriedkov jej a jej manžela. Predmetný rodinný dom, ktorý teraz užíva, s manželom vlastnili a prišli o neho tak, lebo prišiel nejaký kamarát jej nebohého manžela s tým, aby tento dom prepísali najprv na ňu, avšak ani to nebolo dobré. A potom prišiel s tým, že treba ho prepísať na nejakého človeka, ktorý bude ochotný akože tento dom kúpiť za XX XXX tisíc, ktoré ona nikdy nevidela a následne ten, aby ho daroval dcére a to preto, lebo manžel mal finančné ťažkosti s firmou a zároveň začal byť aj onkologicky chorý.

Žalovaná si bola istá, že ju žalobkyňa nechá v tomto dome dožiť, lebo žalobkyňa jej prízvukovala, že ju nikto z tohto domu nevyháňa, čo jej hovorila hlavne po smrti manžela. Žalovaná chodila na návštevy ku žalobkyni možno 3-4 mesiace po smrti jej manžela, kde žalovaná naliehala, aby ten dom žalobkyňa vrátila, pretože ten dom patrí jej, pričom žalobkyňa nemala hovoriť nič, ale svät so svätkou uviedli, že načo sa žalovaná tak ponáhľa s vrátením, keďže majú dostatok času. So zabezpečením opráv a starostlivosti o dom žalovanej pomáhajú jej zaťovia a tiež tieto opravy zabezpečuje ona, pričom s upratovaním tohto domu jej pomáhajú jej sestra a ďalšie dcéry.

Ďalej sa žalovaná vyjadrila, že je po 4 operáciách, nemá štítnu žľazu, pričom chodila aj na ožiare, o čom však deti nevedia, pretože im o tom nepovedala, tiež že nemá polovičku jednej ľadviny a má vybraté vaječníky a maternicu, ktoré operácie všetky absolvovala v R.Q. G. X. Y.. Žalovaná berie lieky, má zvýšený tlak, pričom na tieto lieky uhrádza približne sumou 50,- eur mesačne. Jej príjem je tvorený z jej invalidného dôchodku a dôchodku po nebohom manželovi, čo činí sumu okolo 826,- eur mesačne.

Na otázku právneho zástupcu žalovanej, aby sa žalovaná vyjadrila, v akom rozsahu užíva tento rodinný dom, žalovaná uviedla, že tento rodinný dom je skôr na jej starosť, pretože ona užíva len kúpeľňu, spálňu, obývaciu izbu, kde ma televízor a kuchyňu, pričom dom má celkovo 10 izieb, 2 kuchyne, 2 kúpeľne, bazén, ktorý nie je v prevádzke, má 34 okien a len za energie platí 340,- eur mesačne.

Na otázku súdu, aby sa žalovaná vyjadrila, či nejaký list posielala priamo svojej dcére, žalovaná uviedla, že takýto list dcére nepísala, dcére sa nemôže vôbec ani dovolať, pričom takto nekomunikujú už po druhý rok. Žalovaná neposielala žalobkyni pohľadnicu na sviatky alebo výročia a ani žalobkyňa neposielala žalovanej nejaké pohľadnice alebo listy k výročiam a sviatkom.

26. V záverečnom zhrnutí právna zástupkyňa žalobkyne poukázala na analogické použitie ustanovenia § 687 Občianskeho zákonníka, čo do žalovanou zmieňovaných opravách a údržbách, ktoré znáša na vlastné náklady, pretože v tomto prípade nájomná zmluva uzavretá nie je a je to z viny žalovanej. Žalobkyňa zasielala aj výzvu na usporiadanie vzťahov a zaslala aj samotný text nájomnej zmluvy do dispozičnej sféry žalovanej. Žalovanou prednášané tvrdenia o nákladoch, ktoré znáša ona sama sú úplne logické a pochopiteľné, keď užíva niečo, tak znášam náklady, ktoré sú spojené s užívaním tejto veci a hovorím analogické použitie ustanovenia § 687 ods. 2 Občianskeho zákonníka túto otázku spoľahlivo rieši. K samotnému základu nároku má za to, že je spoľahlivo preukázaný stav vlastníctva predmetnej nehnuteľnosti a napokon nie je rozporované ani užívanie tejto nehnuteľnosti. Pokiaľ žalovaná hovorí o tom, že užíva len nejakú časť nehnuteľnosti, tu je na mieste povedať, že túto nehnuteľnosť v skutočnosti obýva a užíva celú, čo žalovaná potvrdzuje tým, že umýva 34 okien a vynakladá úsilie na udržanie tejto nehnuteľnosti. Taktiež je toho názoru, že aj čo do výšky požadovaného nájomného žalobkyňa dostatočným spôsobom preukázala samotnú pôvodne požadovanú výšku trhového nájomného, ktorú na okolnosti uvedené v zmene žaloby uplatňuje vlastne v polovičnej čiastke oproti štandardnému trhovému nájomnému a je možné prihliadnuť aj na aspekt dobrých mravov. Právna zástupkyňa navrhla žalobe vyhovieť a priznať žalobkyni náhradu trov konania.

27. Právny zástupca žalovanej vo svojom záverečnom zhrnutí uviedol, že žaloba je nedôvodná s ohľadom na skutočnosti uvádzané žalovanou a to ohľadne započítania pohľadávky. Jedná sa v podstate o uhrádzanie za celkové užívanie domu a to príklad umývanie okien, upratovanie, kde súdu predložili konkrétnu špecifikáciu, koľko stoja tieto práce, ak by si ich žalovaná objednala v rámci firmy. Podľa jeho názoru bola podstatná v danej veci navrhovaná výpoveď svedkov, a nesúhlasia s tým, že ho súd dokazovanie svedkami zamietol a v rámci toho bude pristúpené, aj namietame nakoľko tento návrhu nebolo vyhovené. Ustanovenie, na ktoré poukazovala právna zástupkyňa žalobkyne absolútne nesúvisí

s danou vecou. Tiež poukázal, že vlastník domu v danej nehnuteľnosti nebol, odkedy ho nadobudol, nestará sa oňho a nemá záujem riešiť absolútne žiadne situácie ohľadne údržby nákladov domu. Ďalej poukázal, že nebolo preukázané, ako žalobkyňa dospela k výške obvyklého nájomného. Vyjadrenie realitnej kancelárie je absolútne bezpredmetné v danej veci a absolútne nesúvisí s daným domom, nakoľko preukazoval akýsi L. byt, ktorý vôbec nesúvisí s daným domom a preto je neopodstatnené. Preto má za to, že v danej veci neboli absolútne preukázané skutočnosti týkajúce sa nájmu, presne stanovenie výšky nájmu, účel nájmu, doby nájmu to znamená, ale aj účel nájmu a hlavne miestnosti presne stanovené, nakoľko je to reálne deliteľne a preto je to potrebné vykonanie znaleckého posudku, ak by došlo k tomu. Záverom požiadal právny zástupca žalovanej žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

Právny stav

28. Podľa ust. § 123 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len ako „Občiansky zákonník“) vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

Podľa ust. § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje.

Podľa ust. § 129 Občianskeho zákonníka držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba. Držať možno veci, ako aj práva, ktoré pripúšťajú trvalý alebo opätovný výkon.

Podľa ust. § 130 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená. Ak zákon neustanovuje inak, má oprávnený držiteľ rovnaké práva ako vlastník, najmä má tiež právo na plody a úžitky z veci po dobu oprávnenej držby.

Podľa ust. § 130 ods. 3 Občianskeho zákonníka oprávnený držiteľ má voči vlastníkovi nárok na náhradu nákladov, ktoré účelne vynaložil na vec po dobu oprávnenej držby, a to v rozsahu zodpovedajúcom zhodnoteniu veci ku dňu jej vrátenia. Obvyklé náklady súvisiace s údržbou a prevádzkou sa však nenahrádzajú.

Podľa ust. § 131 ods. 1 Občianskeho zákonníka neoprávnený držiteľ je povinný vždy vydať vec vlastníkovi spolu s jej plodmi a úžitkami a nahradiť škodu, ktorá neoprávnenou držbou vznikla. Môže si odpočítať náklady potrebné pre údržbu a prevádzku veci.

Podľa ust. § 451 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

29. Podľa čl. 4 prvá veta základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „zákon o rodine“) všetci členovia rodiny majú povinnosť vzájomne si pomáhať a podľa svojich schopností a možností zabezpečovať zvyšovanie hmotnej a kultúrnej úrovne rodiny.

Podľa ust. § 66 zákona o rodine deti, ktoré sú schopné samy sa živiť, sú povinné zabezpečiť svojim rodičom primeranú výživu, ak to potrebujú.

Podľa ust. § 67 ods. 1 zákona o rodine každé dieťa plní vyživovaciu povinnosť voči rodičom v takom rozsahu, aký zodpovedá pomeru jeho schopností, možností a majetkových pomerov k schopnostiam, možnostiam a k majetkovým pomerom ostatných detí.

Posúdenie veci súdom

30. Žalobkyňa sa podanou žalobou po jej zmene domáha zaplatenia sumy 3.465,- eur titulom vydania bezdôvodného obohatenia na tom skutkovom základe, že žalovaná minimálne od dňa XX.XX.XXXX užíva a obýva nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobkyne bez právneho dôvodu, pričom žalobkyňa si uplatňuje odplatu za mesačné užívanie vo výške 165,- eur za obdobie od X.XX.XXXX do XX.XX.XXXX. Najprv žalobkyňa žiadala mesačnú odplatu vo výške 330,- eur, avšak podaním zo dňa 4.7.2019 žalobu o zaplatenie 165,- eur mesačne za obdobie od X.XX.XXXX do XX.X.XXXX zobrala žalobkyňa späť a zároveň rozšírila nárok o ďalšie obdobie od X.X.XXXX do XX.X.XXXX za každý mesiac 165,- eur.

31. Žalobkyňa preukázala, že je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností zapísaných na Liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie J. - rodinný dom s pozemkami, a zároveň nie je sporné, že tieto nehnuteľnosti užíva žalovaná. Spornou skutočnosťou je posúdenie, či žalovaná je oprávnená tieto nehnuteľnosti užívať so súhlasom alebo bez súhlasu žalobkyne, keďže žalovaná uviedla vo svojich vyjadreniach, že sama žalobkyňa súhlasila s tým, aby žalovaná tieto nehnuteľnosti užívala. A v prípade, ak nebol daný súhlas na užívanie týchto nehnuteľností, je spornou skutočnosťou aj posúdenie, či je žalovaná povinná vydať žalobkyňi bezdôvodné obohatenie za užívanie veci bez právneho dôvodu a v akej výške. Žalovaná žiadala započítať cenu nákladov, ktoré ona vynakladá za účelom údržby a opráv nehnuteľností, ako aj cenu upratovacích prác, ktoré žalovaná zabezpečuje sama alebo prostredníctvom tretích osôb.

32. Žalobkyňa v žalobe uviedla, že medzi ňou a žalovanou nejestvuje žiadny právny vzťah a neexistuje žiadna zmluva, ktorá by upravovala užívanie týchto nehnuteľností. Súd sa s týmto tvrdením nestotožňuje a je toho názoru, že medzi žalobkyňou a žalovanou existuje právny vzťah a to rodinnoprávny založený pokrvným príbuzenstvom, keďže žalobkyňa je potomkom (dcérou) žalovanej a teda vydania bezdôvodného obohatenie sa v tomto konaní domáha dcéra voči svojej matke z dôvodu, že matka užíva nehnuteľností vo výlučnom vlastníctve dcéry. Súd je toho názoru, že tento rodinnoprávny vzťah je takou okolnosťou, ktorá odôvodňuje, aby súd sa vysporiadal aj s otázkou, či výkon práv žalobkyne je alebo nie je v rozpore s dobrými mravmi.

33. Dobré mravy nie sú v zákone definované. Obsah pojmu dobré mravy je dopĺňaný judikatúrou. Vo všeobecnosti sú dobré mravy definované ako mimoprávne hodnoty spoločné určitej spoločnosti na určitom stupni jej vývoja chápané ako nespochybniteľné minimum slušnosti všetkých spravodlivo uvažujúcich jedincov. Súhlasíť možno aj s chápaním dobrých mravov ako súboru určitých spoločnosťou vytvorených a uznávaných pravidiel slušnosti, ktoré vedú jednotlivcov ako k rešpektovaniu sa navzájom, tak aj k nepoškodzovaniu všeobecných záujmov spoločnosti. Dobré mravy sú tiež vykladané ako pravidlá morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorých sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie.

34. Dobré mravy patria k zásadám súkromného práva, bývajú užívané ako kritérium obmedzujúce subjektívne práva v ich obsahu alebo častejšie obmedzujúce výkon subjektívnych práv. Obsah pojmu dobrých mravov spočíva vo všeobecne platných normách morálky, pri ktorých je daný všeobecný záujem ich rešpektovania. Posúdenie konkrétneho obsahu pojmu dobré mravy patrí vždy od prípadu k prípadu a práve použitie „nápravného“ prostriedku dobrých mravov podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka predstavuje krajné riešenie za účelom zaistenia potrebnej väzby medzi normami písaného práva a základnými mravnými a etickými normami spoločnosti.

35. Subjekt vykonávajúci právo musí jeho výkon realizovať v súlade so zákonom primerane s ohľadom na cieľ, ktorý má byť dosiahnutý, t. j. nesmie ísť o šikanózny výkon práva a musí byť v súlade s dobrými mravmi. Výkon práva v rozpore s dobrými mravmi znamená, že sa výkon práva ocitá v rozpore s uznávaným názorom rozhodujúcej časti spoločnosti, ktorý vo vzájomných vzťahoch medzi ľuďmi určuje, aký má byť výkon práva tak, aby bol v súlade so základnými a všeobecne rešpektovanými zásadami mravného poriadku demokratickej spoločnosti (so zásadou slušnosti, poctivosti, čestnosti, vzájomnej úcty, tolerancie, dôvery a pod.) (pozri uznesenie Najvyšší súd SR sp. zn 3 Cdo 118/2011 zo dňa 19. 7. 2011). Pokiaľ sa výkon práva ocitne v rozpore s dobrými mravmi súd takémuto právu s poukazom na § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka právnu ochranu neprizná.

36. V danom prípade je súd toho názoru, že aj keď právo na vydanie bezdôvodného obohatenia ako jedno z oprávnení vlastníka žalobkyne zákonom prislúcha, jeho výkonu vo vzťahu k žalovanej bráni ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Rozpor s dobrými mravmi je potrebné vidieť v širších

súvislostiach, a to jednak vzhľadom na spôsob nadobudnutia nehnuteľnosti žalobkyňou, nepretržitým výkonom práva bývania a užívania nehnuteľnosti žalovanou so súhlasom žalobkyne, podieľaním sa na nákladoch súvisiacich s užívaním nehnuteľnosti zo strany žalovanej, ale aj jednak na blízky príbuzenský pomer medzi stranami sporu.

37. Súd mal za preukázané, že žalobkyňa nadobudla nehnuteľnosti darovacou zmluvou od otca svojho manžela, ktorý tieto nehnuteľnosti kúpil od žalovanej, pričom žalovaná bola výlučnou vlastníčkou týchto nehnuteľností od roku 2007. Žalovaná uviedla, že v tomto rodinnom dome býva 20 rokov, 14 rokov tam bývala s manželom a 6 rokov už býva bez manžela. Je teda zrejmé, že žalobkyňa musela už v čase nadobudnutia nehnuteľnosti mať vedomosť, že tieto nehnuteľnosti sú obývané jej rodičmi, pričom sama potvrdila, že v tomto rodinnom dome bývali jej rodičia, žiadne nájomné od nich nežiadala, nájomnú zmluvu rodičom nepredkladala a dom užívali preto, lebo sa tak žalobkyňa rozhodla. Z konania vedeného po sp. zn. XXC/XX/XXXX je zrejmé, že žalobkyňa potvrdila aj to, že žalovanú nikdy ani nežiadala, aby sa z domu odsťahovala. Súd teda konštatuje, že žalovaná mala súhlas na užívanie týchto nehnuteľností a to priamo žalobkyňou.

38. Súd mal tiež za preukázané, že medzi žalobkyňou a žalovanou došlo k zhoršeniu vzájomných vzťahov a to pre spor o vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, kedy žalovaná je presvedčená, že žalobkyňa by mala dom s pozemkami žalovanej vrátiť. Súd prvej inštancie rozhodujúci o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam žalobu žalovanej zamietol, čo potvrdil aj odvolací súd, proti ktorému rozhodnutiu žalovaná podala dovolanie a preto navrhla, aby súd v tejto veci konanie prerušil podľa ust. § 164 CSP. Súd návrh na prerušenie konania zamietol, nakoľko podľa názoru súdu prerušenie konania v tejto veci by bolo v rozpore so zásadou hospodárnosti konania a dovolacie konanie v súvisiacom spore nie je zákonnou prekážkou postupu konania (pozri rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 220/09 zo dňa 2.6.2009).

39. Žalobkyňa uviedla, že podaná žaloba voči svojej matke - žalovanej je výsledkom toho, čo začala žalovaná, jej mama tým, že podala žaloby o určenie vlastníckeho práva a žalobkyňa sa chce teda nejakým spôsobom chrániť a mať veci na poriadku a preto všetky rozhodnutia robí so svojou právnou zástupkyňou. Výzvou zo dňa X.X.XXXX žalobkyňa vzhľadom na skončený súdny spor vyzvala žalovanú, aby sa vyjadrila, či má záujem nehnuteľnosti naďalej užívať, a ak nie, tak žalovaná bola vyzvaná na ich vypratanie do XX. K. XXXX, alebo v opačnom prípade mala žalovaná predložiť návrh nájomnej zmluvy. Súd teda je toho názoru, že v tomto momente žalobkyňa prejavila svoj nesúhlas s tým, aby jej matka naďalej v rodinnom dome zotrvala a prípadne, ak by v tomto rodinnom dome chcela zotrvať, tak už len v pozícii nájomcu za nájomné vo výške 330,- eur mesačne.

40. Súd tu chce zdôrazniť, že žalobkyňa sa v tomto konaní nedomáha vypratania a vydania nehnuteľnosti, ktorá žaloba by bola účinná pre ochranu jej vlastníckeho práva, ale domáha sa výlučne zodpovednostného nároku o vydanie bezdôvodného obohatenia, čím sa protiprávny stav nijako neodstráni a je predpoklad, že žalobkyňa bude opätovne uplatňovať svoje práva ďalšími žalobami, ich zmenami a toto je pre súd neprípustné. Skutočnosť, že nedošlo k úprave vzájomných práv a povinností sporových strán na návrh žalobkyne, nemožno hodnotiť ako okolnosť legitimizujúcu prípustnosť uplatnenia len zodpovednostného nároku žalobkyne.

41. V tomto smere je však súd aj toho názoru, že v spoločnosti nie je tolerovateľné a vôbec prijateľné, aby dospelé dieťa malo majetkový prospech od vlastného rodiča, tým že bude od neho požadovať akúkoľvek odplatu (nájomné) za to, že mu umožní slušne bývať v nehnuteľnosti, ktorú výlučne vlastní dieťa, v ktorom dieťa nikdy nebývalo a v ktorom vždy bývali obaja rodičia a mali v ňom vytvorený svoj domov. Žalobkyňa od nadobudnutia nehnuteľností nevyžadovala od svojich rodičov žiadne protiplnenie a až následne potom skončení súdneho sporu, ktoré súdne konanie podľa názoru súdu pociťuje žalobkyňa ako krivdu zo strany matky, potrebuje si upraviť len právne pomery s matkou, bez toho, aby sa žalobkyňa a aj žalovaná pokúsili vyriešiť najmä svoje medzilidské vzťahy ako matka a dcéra.

42. Práve zákon o rodine v momentoch, kedy už deti sú samostatne schopné sa živiť, chráni aj rodičov, ktorým priznáva právo na primeranú výživu od svojich detí. Primeranosť výživy sa posudzuje vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu, najmä s ohľadom na majetkové pomery rodičov, na ich schopnosť a možnosť pracovať a zamestnať sa, na ich vek a zdravotný stav. Primeranosť výživy má tiež zabezpečiť uspokojenie všetkých bežných životných potrieb a ostatných odôvodnených potrieb,

ako bývania, stravovania, kultúry atď. Spôsob, akým bude vyživovacia povinnosť poskytovaná, nie je zákonom striktno určená a preto môže byť vyjadrená tak v peňažnom ekvivalente, ale aj v osobnej starostlivosti o rodičov. Ide však predovšetkým o morálnu povinnosť detí k rodičom, najmä s ohľadom na predchádzajúcu starostlivosť a výchovu.

43. Súd si je vedomý, že žalovaná okrem žalobkyne má ďalšie dva dcéry, ale práve zabezpečenie bývania môže v tomto prípade zodpovedať pomeru žalobkyne voči povinnostiam ostatných dcér, ktoré pomáhajú žalovanej inak. Žalovaná sa vyjadrila, že ostatné dcéry jej pomáhajú s upratovaním domu, čo žalobkyňa nepoprela. Súd tiež vzal do úvahy aj príjem žalobkyne, ktorého výška však nemôže byť jediným dôvodom na konštatovanie, že žalovaná je schopná platiť bezdôvodné obohatenie vo výške obvyklého nájomného vo výške požadovanej žalobkyňou, bez toho aby sa neprihliadlo na vek žalobkyne a jej zdravotný stav, tiež na to, že je matkou žalobkyne, ktorá by mala voči svojej matke v zmysle morálnych zásad prejavovať ohľaduplnosť, úctu a vďačnosť a prihliadnuť a v neposlednom rade aj na to, že bola to práve žalovaná, ktorá žalobkyňu vychovala a zabezpečila podmienky pre jej všestranný vývoj.

44. Preto je súd toho názoru, že výkon práva na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobkyňou voči žalovanej je v rozpore s dobrými mravmi jednak z toho dôvodu, že sú uplatňované len zodpovednostné nároky bez riešenia situácie do budúcnosti a jednak tiež z toho dôvodu, že by priznaním takéhoto plnenia v prospech žalobkyne došlo k popretiu základných ľudských hodnôt v rodinných vzťahoch. Podľa názoru súdu nie je akceptovateľné, aby žalobkyňa za plnenie svojej aj morálnej povinnosti požadovala od vlastnej matky finančný ekvivalent titulom bezdôvodného obohatenia. Preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

45. Nakoľko súd sa v prvom rade zaoberal, či je daný základ nároku na zaplatenie a dospel k tomu názoru, že základ nároku nie je daný, preto súd považoval za nadbytočné a nevhodné vykonať dokazovanie znalcom na zistenie rozsahu užívania nehnuteľností, ako aj obvyklej výšky nájmu, a taktiež vypočítaním svedkov navrhovaných žalovanou. Žalovaná navrhovala vypočítať svedkov k skutočnostiam ohľadom výšky nákladov žalovanej na predmetnú nehnuteľnosť, avšak zisťovanie a preukazovanie týchto nákladov je vzhľadom na odôvodnenie zamietnutia žaloby bezpredmetné. Preto súd návrhy na vykonanie dokazovania zamietol. Návrh žalovanej na započítanie nákladov, ktoré žalobkyňa vynakladá na údržbu a opravy nehnuteľnosti, ktoré žalovaná užíva, voči pohľadávke žalobkyne súd vyhodnotil ako obranu žalovanej a nie ako kompenzačnú námietku, nakoľko žalovaná síce uviedla jednotlivé výšky nákladov, ale nešpecifikovala, akú konkrétnu sumu žiada započítať a na aké obdobie.

K trovám konania

46. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa ust. § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

47. V civilnom sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní. Ak mala strana plný úspech vo veci, prizná sa jej tiež celá náhrada nákladov konania, ak mala strana len čiastočný úspech, náhrada nákladov bude pomerne rozdelená. Ak je úspech a neúspech vyvážený, vysloví súd, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Platí teda, že žalobca má plný úspech, ak výrok rozsudku zodpovedá žalobnému petitu, naopak, žalovaný má plný úspech, ak žaloba je v plnom rozsahu zamietnutá. V prípade, ak sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, potom za použitia § 257 CSP náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná.

48. Ustanovenie § 257 CSP teda znamená, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu nahradiť trovy konania úspešnej strane, toto ustanovenie však nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnej strane, vždy musí ísť o výnimočný prípad. Podľa súdnej praxe pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých strán, a tiež na okolnosti,

ktoré viedli strany k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich hľadísk je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči strane, a aby neodporovalo dobrým mravom. Toto ustanovenie je výrazom toho, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom, pričom zákon stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru, než by plynul z dispozície právnej normy.

49. Zákon vyžaduje na také rozhodnutie dve podmienky: musí ísť o dôvody hodné osobitného zreteľa a o výnimočné okolnosti, pričom výklad týchto podmienok je vecou konkrétneho prípadu, či došlo k takým okolnostiam, ktoré môžu byť podkladom na rozhodnutie o zmiernení účinkov právnych noriem, ktoré upravujú náhradu trov konania. Predpokladom výnimočného použitia tohto ustanovenia je, aby išlo o prípady hodné osobitného zreteľa. Ide o odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok i zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Je odôvodnená tam, kde by strohá aplikácia ustanovenia o náhrade trov konania mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducej tvrdosti. Výnimočnosť prípadu môže spočívať jednak v okolnostiach danej veci, ale i v okolnostiach na strane strán sporu.

Vzhľadom na vyššie uvedené je súd toho názoru, že aj v prípade rozhodnutia o trovách konania je potrebné na tento prípad hľadieť ako na výnimočný a rozhodnutie modifikovať tak, aby neslúžilo žiadnej zo strán sporu ako prostriedok prejavu negatívneho vzťahu k protistrane, zvlášť keď dcéra podáva žalobu na svoju matku, pričom práve v rodine sú negatívne vzťahy krajne nežiaduce. Teda aj v tomto smere je potrebné vziať do úvahy korektív dobrých mravov a náhradu trov konania inak úspešnej žalovanej nepriznať. Dôvody hodné osobitného zreteľa sú tak dané príbuzenským vzťahom strán sporu, aj okolnosťami sporu a aj záujmom na tom, aby sa už aj tak narušené vzťahy medzi stranami sporu ďalej nezhoršovali. Súd tiež je toho názoru, že nepriznaním trov konania nebude výrazne zasiahnuté do majetkovej sféry žalovanej v takom rozsahu, aby bolo ohrozené zabezpečenie je bežných životných potrieb.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné v zmysle ust. § 355 Civilného sporového poriadku (CSP) odvolanie, ktoré sa podľa ust. § 362 CPS podáva v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Humenné.

Podľa ust. § 358 CSP odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa ust. § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.